

Nr 712

Av herrar **Jonasson och Dockered**, *angående den allmänna varuskatten på fasta maskiner och fasta inventarier i jordbruk och skogsbruk.*

(Lika lydande med motion nr 560 i Första kammaren)

I förordningen om allmän varuskatt ingår fr. o. m. den 1 juli 1965 den bestämmelsen i 18 § 3 mom. att skatten vid tillhandahållande och uttag av maskiner och andra döda inventarier med en beräknad varaktighetstid av mer än tre år för stadigvarande användning i jordbruk, skogsbruk, rörelse eller annan yrkesmässig verksamhet skall beräknas på 60 procent av den eljest skattepliktiga omsättningen. Bestämmelsen tillkom för att i möjlig mån undantaga näringslivets investeringar från höjd beskattning. Vid praktisk tillämpning har den s. k. reduceringsregeln visat sig vara i vissa avseenden förenad med problem och olägenheter. Förhållandet har uppmärksamrats, och i Kungl. Maj:ts proposition nr 7 till årets riksdag har departementschefen meddelat att en teknisk översyn av regelns utformning pågår inom finansdepartementet.

Svårigheterna vid den praktiska tillämpningen synes i första hand avse frågan om gränsdragningen mellan vad som är att hänföra till fasta maskiner och fasta inventarier i byggnad samt lösa maskiner och inventarier och frågan om skatteuttaget på reservdelar.

I fråga om gränsdragningen mellan maskin tillhörig byggnad och lös maskin är situationen olika om tillhandahållandet gäller jordbruk och skogsbruk å ena sidan och rörelse å andra sidan. Denna olikhet beror på att fasta maskiner i rörelse, som vid fastighetstaxering åsatts eller skall åsättas särskilt maskinvärde, anses falla under reduceringsregeln, vilket innebär att praktiskt taget alla maskininvesteringar i rörelse i den mån varaktighetstiden överstiger tre år blir föremål för skattereducering, under det att fasta maskiner och inventarier i jordbruk och skogsbruk som fastighetstillhörighet icke faller under reduceringsregeln. Monteringskostnad för sådana maskiner och inventarier utgör icke skattepliktig tjänsteprestation vare sig i rörelse eller jordbruk och skogsbruk på grund av att tjänsteprestationen i båda fallen riktar sig mot fastighet. Olikformigheten på maskin- och inventariesidan leder till ökad kostnadsbelastning för lantbruket i fråga om investeringar som till sin karaktär är helt likartade med rörelsesidans. Detta är icke tillfredsställande. Gränsdragningen mel-

lan fast maskin tillhörig byggnad och lös maskin är dessutom betydligt svårare att göra i fråga om jordbruksfastighet än i fråga om rörelsefastighet. Frågan om reduceringsregelns tillämpning vid försäljning av fasta maskiner och inventarier för användning i jordbruk och skogsbruk har därför i praktiken visat sig vara praktiskt taget olöslig. Detta är icke förvånande eftersom motsvarande problematik i samband med inkomsttaxeringen uppvisar talrika exempel på oklara fall trots att reglerna vid inkomsttaxeringen haft oförändrad lydelse under lång tid. Ett belysande exempel på svårigheterna att verkställa korrekt bedömning utgör ett av regeringsrätten den 13 september 1966 avgjort förhandsbeskedsärende, där frågan gällde om s. k. grisningsbur var att hänföra till fast inredning i byggnad eller till löst inventarieföremål. Regeringsrätten fastslog att buren i fråga utgjorde fast inredning under det att riksskattenämnden i sitt förhandsbesked hänförde buren till löst inventarieföremål. Att i varuskatteförordningen förutsätta att dylika gränsdragningar skall göras av den skattskyldige är icke rimligt. Om i stället gränsen för bedömningen flyttades på det sättet att fasta maskiner och fasta inventarier i jordbruk och skogsbruk i varuskattehänseende betraktades som investeringsvaror skulle större delen av de nuvarande gränsdragningsproblemen automatiskt bortfalla.

Reduceringsregelns utformning i fråga om reservdelar är oklar i den nu gällande varuskatteförordningen. I anslutning till reduceringsregelns ikraftträdande utfärdades anvisningar av riksskattenämnden, vari uttalades att reduceringsregeln skulle tillämpas på sådana reservdelar som är att hänföra till investeringsvara. Begreppet investeringsvara anknöts samtidigt till maskiner och andra döda inventarier med en beräknad varaktighetstid av mer än tre år, d. v. s. varor som kan kallas avskrivningsobjekt. Det förhållandet att uttrycket avskrivningsobjekt användes i sammanhanget föranledde att de skattskyldiga ansåg det uteslutet att reservdelar i normalfall skulle kunna utgöra investeringsvara, eftersom kostnad för inköp av reservdelar icke plägar aktiveras på konto för inventarier o. d. utan hänförs till omkostnad. Praktiskt taget all försäljning av reservdelar har därför under lång tid belagts med full varuskatt. Genom utslag i regeringsrätten den 2 juni 1966 på besvär i ett förhandsbeskedsärende fastslogs att reduceringsregeln skulle tillämpas på reservdelar under förutsättning att varaktighetstiden överstiger tre år och tillhandahållandet sker för stadigvarande användning i jordbruk, skogsbruk, rörelse eller annan yrkesmässig verksamhet. Utslaget innebär att vid försäljning av reservdelar en bedömning av varaktighetstiden måste göras. I praktiken är emellertid en sådan bedömning av arbetstekniska skäl omöjlig att genomföra dels på grund av reservdelssortimentens storlek, dels med hänsyn till att bedömningen skall göras med utgångspunkt från den normala varaktighetstiden för reservdelen i fråga i den av köparen bedrivna verksamheten. För att belysa storleksordningen kan nämnas att antalet reservdelar till enbart lantbrukets

maskiner rör sig om över 100 000 olika detaljer. En förenkling är därför nödvändig. Det är uppenbart att värdemässigt sett större delen av reservdelsförsäljningen för användning i jordbruk, skogsbruk, rörelse och annan yrkesmässig verksamhet faller under reduceringsregeln. Ur kostnadsynpunkt är det angeläget att reduceringsregeln får tillämpas på reservdelar. För att uppnå en ur praktisk synpunkt nödvändig förenkling bör en framkomlig väg vara att låta reservdelarna följa maskinen, d. v. s. låta reduceringsregeln bli tillämplig på reservdel, om den maskin vartill delen skall användas faller under reduceringsregeln.

Med åberopande av vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t begära förslag till sådana ändringar i förordningen om allmän varuskatt att fasta maskiner och fasta inventarier i jordbruk och skogsbruk kommer att utgöra investeringsvara och att reduceringsregeln blir tillämplig på sådan reservdel, som skall användas till maskin varpå reducerad skatt uttages.

Stockholms den 26 januari 1967

Bertil Jonasson (cp)

Robert Dockered (cp)

Nr 713

Av herrar Jonasson och Dockered, om försäljning av frimärken m. m. till förmån för biståndet till u-länderna.

(Lika lydande med motion nr 556 i Första kammaren)

Opinionen i vårt land har vuxit sig allt starkare för ett ökat stöd till u-länderna. Flera faktorer har medverkat härtill, t. ex. ökad kännedom om förhållandena i u-länderna, folkrörelsernas opinionsbildning och den upplysningsverksamhet som förekommit i anslutning till de för samhälle och folkrörelse gemensamma Sverige Hjälpers-insamlingarna. Om biståndsinsatserna skall kunna ökas i önskvärd takt och omfattning måste opinionsbildningen fortsättas. Man torde kunna förlita sig på att folkrörelserna kommer att fortsätta sin opinionsbildande verksamhet, men självfallet bör även samhället medverka i möjligaste mån. Det vore emellertid oriktigt att ta allmänna medel i anspråk för samhällets medverkan i opinionsbildningen, emedan vad som kan avstås av allmänna medel bör gå direkt till biståndsinsatser.

Det synes emellertid finnas en möjlighet för samhället att medverka i opinionsbildningen utan att allmänna medel behöver tagas i anspråk. Vid